

Nr 36.

Ankom till riksdagens kansli den 23 april 1934 kl. 12 m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tilläggspension åt vissa i statens tjänst anställda personer.

I en den 9 mars 1934 dagtecknad proposition nr 247, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, under nedannämnda punkter gjort framställning om tilläggspension åt vissa i statens tjänst anställda eller förut anställda personer.

I fråga om utredningen i de ärenden, som behandlas i utlåtandet, får utskottet, i den mån redogörelse i det följande ej lämnas, hänvisa till propositionen.

1:o.

Professor emeritus vid universitetet i Lund Karl Anders Axel Grönwall. I punkten 1 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att professor emeritus vid universitetet i Lund Karl Anders Axel Grönwall må, räknat från och med den 1 mars 1934, under sin återstående livstid uppbära — utöver honom författningsenligt tillkommande pension — en tilläggspension å allmänna indragningsstaten till sådant belopp, att sammanlagda pensionsförmånen kommer att uppgå till 7,500 kronor för år.

Kungl. Maj:ts föreliggande förslag innebär, att Grönwall, vars anställningstid i svenska statens tjänst icke uppgår till fullt det antal år, 25 år, som erfordras för hel professorspension, skulle få tillgodoräkna tjänstgöring vid Köpenhamns universitets mineralogiska museum under tiden 1 oktober 1896—30 juni 1898 och anställning vid Danmarks geologiska undersökning under tiden 1 juli 1898—31 mars 1910 för erhållande av full professorspension.

Utskottet, som icke velat motsätta sig bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

2:o.

F. d. adjunkten vid högre allmänna läroverket i Hudiksvall Arvid Leonard Bergström. I punkten 2 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. adjunkten vid högre allmänna läroverket i Hudiksvall Arvid Leonard Bergström må, räknat från och med den 1 juli 1933, under sin återstående livstid uppbära — utöver honom författningsenligt tillkommande pension — tilläggspension å allmänna indragningsstaten till belopp av 450 kronor för år, med rätt att å sammanlagda pensionsförmånen åtnjuta förhöjning enligt bestämmelserna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280).

Kungl. Maj:ts förevarande förslag innebär, att åt Bergström skulle beviljas tilläggspension av statsmedel, beräknad för två tredjedelar av den till 5 år 10 månader 7 dagar uppgående tjänstetid, under vilken han fullgjort tjänstgöring vid folkskola, högre folkskola och kommunal mellanskola, ävensom av den tjänstetid i statens tjänst av 3 månader 12 dagar, som författningsenligt icke kunnat tillgodoräknas Bergström för statspension. Vid bifall härtill skulle Bergströms sammanlagda för statspension beräkneliga tjänstetid uppgå till 20 år och hans årliga pension till $\frac{20}{33} \times 3,700$ kronor eller efter föreskriven avrundning 2,250 kronor. Tilläggspensionen skulle alltså, då den Bergström författningsenligt tillkommande pensionen uppginge till 1,800 kronor, utgöra 450 kronor.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förslag ansluter sig till vad riksdagen tidigare i liknande fall beslutit och har icke givit utskottet anledning till erinran.

På grund härav hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

3:o.

Lektorn vid högre allmänna läroverket för gossar i Hälsingborg Herman Reinhold Kull. I punkten 3 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att lektorn vid högre allmänna läroverket för gossar i Hälsingborg Herman Reinhold Kull må från och med månaden näst efter den, varunder han efter den 16 juli 1934 uppnådd levnadsålder av 65 år avgår ur tjänst, under sin återstående livstid — utöver honom författningsenligt tillkommande pension — från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära tilläggspension till belopp av 840 kronor för år, med rätt att å sammanlagda pensionsförmånen åtnjuta förhöjning enligt bestämmelserna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280).

Kungl. Maj:ts föreliggande förslag innebär, att Kull skulle beredas tilläggspension grundad på tillgodoräknande av två tredjedelar av viss del

av Kulls tjänstetid vid Lunds privata elementarskola, nämligen den, under vilken sagda skola åtnjöt statsunderstöd, eller vårterminen 1903 samt läsåren 1903—1912, d. v. s. $\frac{2}{3}$ av 9 år 5 månader eller 6 hela år. Vid bifall här till skulle Kulls sammanlagda för pension beräkneliga tjänstetid uppgå till 28 år och hans årliga pension till $\frac{28}{33} \times 4,600$ kronor eller efter föreskriven avrundning 3,910 kronor. Tilläggspensionen skulle sålunda, då Kulls författningsenliga pension kunde beräknas till 3,070 kronor, utgöra 840 kronor.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må av riksdagen bifallas.

4:o.

F. d. ämneslärarinnan vid samrealskolan i Vimmerby Julia Matilda Helander. I punkten 4 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. ämneslärarinnan vid samrealskolan i Vimmerby Julia Matilda Helander må, räknat från och med den 1 juli 1933, under sin återstående livstid uppbära — utöver henne författningsenligt tillkommande pension — tilläggspension å allmänna indragningsstaten till belopp av 500 kronor för år, med rätt att å sammanlagda pensionsförmånen åtnjuta förhöjning enligt bestämmelserna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280).

Kungl. Maj:ts föreliggande förslag innebär, att Helander skulle beredas tilläggspension grundad på tillgodoräknande av två tredjedelar av den till $7\frac{1}{2}$ år uppgående tid, under vilken hon tjänstgjort vid vissa statsunderstödda enskilda läroanstalter, eller 5 år. Under sådan förutsättning skulle Helanders sammanlagda för statspension beräkneliga tjänstetid uppgå till 27 år och hennes årliga pension till $\frac{27}{30}$ av 3,000 kronor eller 2,700 kronor. Vid bifall här till skulle tilläggspensionen, enär den Helander författningsenligt tillkommande pensionen uppginge till ett belopp av 2,200 kronor, utgöra 500 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

5:o.

F. d. lektorn vid folkskoleseminariet i Lund Emil Björkman. Under punkten 5 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. lektorn vid folkskoleseminariet i Lund Emil Björkman må, räknat från och

med den 1 november 1933, under sin återstående livstid uppbära — utöver honom författningsenligt tillkommande pension — tilläggspension å allmänna indragningsstaten till belopp av 980 kronor för år, med rätt att å sammanlagda pensionsförmånen åtnjuta förhöjning enligt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280).

Kungl. Maj:ts föreliggande förslag innebär, att Björkman skulle beredas tilläggspension grundad på tillgodoräknande av två tredjedelar av tid för tjänstgöring vid Lunds privata elementarskola. Vid bifall härtill skulle hans för pension beräkneliga tjänstetid komma att uppgå till 26 år. Enär pensionsunderlaget för Björkman utgjorde 4,600 kronor, komme alltså hans pension jämte tilläggspension att uppgå till $\frac{26}{33} \times 4,600$ kronor eller i avrundat tal 3,630 kronor och tilläggspensionen alltså att utgöra 980 kronor.

Utskottet får hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

6:o.

F. d. lärarinnan i hushållsgöromål vid folkskoleseminariet i Stockholm Amalia (Amy) Ulrika Waldenström, född Ekström. I punkten 6 föreslår Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att f. d. lärarinnan i hushållsgöromål vid folkskoleseminariet i Stockholm Amalia (Amy) Ulrika Waldenström, född Ekström, må, räknat från och med den 1 mars 1934, under sin återstående livstid uppbära — utöver henne författningsenligt tillkommande pension — tilläggspension å allmänna indragningsstaten till belopp av 280 kronor för år, med rätt att å sammanlagda pensionsförmånen åtnjuta förhöjning enligt bestämmelserna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280).

Kungl. Maj:ts föreliggande förslag innebär, att Waldenström skulle beredas tilläggspension grundad på tillgodoräknande av två tredjedelar av viss del av hennes tjänstetid vid Trollhättens folkskola, nämligen den, under vilken sagda skola åtnjöt statsunderstöd, eller från och med höstterminen 1906 till och med vårterminen 1910, d. v. s. $\frac{2}{3}$ av 4 år eller alltså 2 år 8 månader. Tillsammans med den tid av 23 år 7 månader, varunder Waldenström innehaft anställning i statens tjänst, skulle hennes sammanlagda för statspension beräkneliga tjänstetid utgöra 26 hela år, varemot svarade en årlig pension av $\frac{26}{30} \times 2,845$ kronor 93 öre eller i avrundat tal 2,470 kronor. Tilläggspensionen skulle alltså, enär den Waldenström författningsenligt tillkommande pensionen uppginge till 2,190 kronor, utgöra 280 kronor.

Utskottet hemställer,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må av riksdagen bifallas.

7:o.

Domänstatistikern å extra stat, notarien i domänstyrelsen Karl Gustaf Gunnar Norling. I punkten 7 har Kungl. Maj:t slutligen föreslagit riksdagen medgiva, att domänstatistikern å extra stat, notarien i domänstyrelsen Karl Gustaf Gunnar Norling må från och med dagen näst efter den, då han efter uppnådda 67 levnadsår avgår från tjänsten, under sin återstående livstid uppbära — utöver honom författningsenligt tillkommande pension — tilläggspension från statens domäners fond till belopp av 804 kronor för år.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat,

att Norling den 1 april 1906 tillträdde ordinarie befattning i dåvarande första graden hos domänstyrelsen, i vilken egenskap han tjänstgjorde såsom notarie intill utgången av år 1915 och såsom statistiker under åren 1916—1919;

att, sedan i enlighet med Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut med ingången av år 1920 i domänstyrelsen inrättats en befattning i andra graden såsom domänstatistiker å extra stat, Norling jämlikt särskilda Kungl. Maj:ts beslut varit förordnad att uppehålla nämnda befattning alltifrån dess inrättande;

samt att Norling numera i egenskap av domänstatistiker åtnjuter lön enligt 12:e lönegraden i den för befattningshavare å extra stat inom domänverket fastställda löneplanen (motsvarande lön för befattningshavare å extra stat i 26:e lönegraden vid allmänna civilförvaltningen).

Domänstyrelsen och statskontoret hava, under erinran om 1929 års riksdags beslut angående tilläggspension åt byråchefen å extra stat i domänstyrelsen A. E. A. F. Maas, föreslagit, att Norling — utöver honom såsom notarie i domänstyrelsen författningsenligt tillkommande pension, 4,200 kronor — måtte komma i åtnjutande av tilläggspension med 1,020 kronor, motsvarande i avrundat tal $\frac{2}{3}$ av skillnaden mellan det pensionsbelopp, 5,724 kronor, som skulle hava tillkommit honom, om han varit innehavare av ordinarie befattning i 12:e lönegraden i domänstyrelsen, och den till honom såsom notarie författningsenligt utgående pensionen.

Föredragande *departementschefen* har för egen del anfört följande.

I likhet med ämbetsverken anser jag mig böra förorda, att tilläggspension beredes Norling. I fråga om beloppet av tilläggspensionen kan jag dock icke biträda det föreliggande förslaget, som innebär att denna för-

mån skulle bestämmas till två tredjedelar av skillnaden mellan Norlings pension å notarietjänsten och hel ålderspension för *ordinarie* befattning i 12:e (26:e) lönegraden. Jag vill erinra, att Kungl. Maj:t och riksdagen under senare år i åtskilliga fall beviljat pension åt i lönegrad placerade icke-ordinarie befattningshavare vid allmänna civilförvaltningen samt att i dylika fall vid beräkning av pensionen tagits till utgångspunkt de grunder för pensionering av icke-ordinarie befattningshavare, som föreslagits av 1926 års pensionsutredning i betänkande den 29 mars 1927. Det pensionsunderlag, som av pensionsutredningen föreslagits för tjänst å *extra stat* i 26:e lönegraden, utgör 5,400 kronor. Samma belopp skulle vid bifall till det förslag till civilt tjänstepensionsreglemente, som framlagts för innevarande års riksdag, komma att gälla såsom pensionsunderlag för extrastatstjänster i nämnda lönegrad. Enligt min mening bör tilläggs pensionen bestämmas till två tredjedelar av skillnaden mellan detta belopp och pensionsunderlaget för notarietjänsten eller alltså till $\frac{2}{3} \times (5,400 - 4,200) = 800$ kronor, jämkat till 804 kronor.

Utskottet.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot vad föredragande departementschefen anfört i fråga om beräklandet av tilläggs pensionens storlek, får hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

Stockholm den 23 april 1934.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Åkerberg, Lindgren, Stendahl, Ström i Lidköping, Berling, Bjurström, Bodin och Silfverstolpe;

från andra kammaren: herrar Bäcklund, Laurén, Ryberg, Paulsen, Wikström, Andersson i Falkenberg, Svedman och Severin.